

KMD
KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

Materialet til det 2. konsultasjonsmøtet mellom regjeringen og KS
20. april 2018

1	Det 2. konsultasjonsmøtet i 2018	3
2	Tverrgående temaer (prøveordning).....	3
2.1	Klimatilpasning – sektorgjennomgripende utfordring for Norge.....	4
2.2	Integrering og inkludering	6
2.2.1	Løft for inkludering og integrering i arbeidslivet.....	6
2.2.2	Inkluderende barnehage og skole	7
3	Kommunesektorens oppgaver og tjenester	8
3.1	Finansdepartementet	8
3.2	Helse- og omsorgsdepartementet.....	9
3.3	Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	11
3.4	Kunnskapsdepartementet	14
3.5	Nærings- og fiskeridepartementet	18
3.6	Samferdselsdepartementet	19
4	Kostnadsberegningssaker	22
4.1	Nye Kostnadsberegningssaker.....	22
4.2	Status for pågående kostnadsberegningssaker.....	23
5	Lovmedvirkningssaker	23
5.1	Status for pågående lovmedvirkningssaker	23
6	Bilaterale avtaler	24
6.1	Nye bilaterale avtaler	24
7	Orienteringssaker	26
7.1	Arbeids- og sosialdepartementet	26
7.2	Helse- og omsorgsdepartementet.....	26
7.3	Justis- og beredskapsdepartementet.....	27
7.4	Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	28
7.5	Kunnskapsdepartementet.....	29
7.6	Nærings- og fiskeridepartementet	30

7.7	Samferdselsdepartementet	30
-----	--------------------------------	----

Vedlegg:

- a) Oversikt over kostnadsberegningssaker i konsultasjonsåret 2016
- b) Oversikt over lovmedvirkningssaker i konsultasjonsåret 2016
- c) Oversikt over bilaterale samarbeidsavtaler per april 2016

1 Det 2. konsultasjonsmøtet i 2018

Tema og forberedelser

Hovedtema for det 2. konsultasjonsmøtet er reformer og utbygging av det kommunale tjenestetilbudet. Møtet gir dermed departementene anledning til å konsultere og informere KS om aktuelle saker. KS gis anledning til å komme med synspunkter, merknader eller innspill til enkeltsakene og til arbeidet med det samlede økonomiske opplegget for kommunesektoren kommende budsjettår. Enkeltsaker vil kunne bli omtalt i kommuneproposisjonen for 2019 og i statsbudsjettet for 2019. Det er også aktuelt å omtale saker som skal fremmes i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2018 (RNB).

Departementene og KS har anledning til å drøfte saker i bilaterale møter. Problemstillinger og konklusjoner fra slike prosesser kan likevel tas opp på det 2. konsultasjonsmøtet. Det er et mål å løfte fram de viktigste sakene til behandling. Konsultasjonsmøtet er forberedt av et sekretariat sammensatt av KS og departementene.

Dokumentets innhold

I kapittel 2 framgår saker med sektoroverskridende temaer. Dette er en prøveordning i 2018, og ordningen vil bli evaluert etter møtet.

I kapittel 3 framgår saker som partene har ønsket muligheten til å drøfte eller knytte kommentarer til på møtet. Sakene er sortert etter ansvarlig fagdepartement. I kapittel 4 omtales aktuelle kostnadsberegningssaker og det gis en samlet oversikt over kostnadsberegningssaker i vedlegg a. I kapittel 5 omtales ordningen med lovmedvirkning. Oversikt over lovmedvirkningssaker står i vedlegg b.

I kapittel 6 omtales status for prosesser knyttet til reforhandling og forslag om nye bilaterale avtaler. En oversikt over alle bilaterale avtaler ligger som vedlegg c. Kapittel 7 omtaler saker som det i utgangspunktet ikke er lagt opp til å drøfte på møtet, men som departementene og KS har ønsket informasjon om i dokumentet.

Les mer om konsultasjonsordningen på Kommunal- og moderniseringsdepartementets hjemmesider på regjeringen.no og ks.no.

2 Tverrgående temaer (prøveordning)

KS har ønsket å gjøre noen strukturelle endringer i materialet til det 2. konsultasjonsmøtet i 2018. KS har foreslått at det 2. konsultasjonsmøtet innledes med noen få utvalgte sektoroverskridende temaer som egner seg til politisk debatt. Hensikten er å tilrettelegge bedre for politisk drøfting i møtet.

Det er enighet i sekretariatet om at dette er et forslag som det er verdt å se nærmere på, og at man i det 2. konsultasjonsmøtet 2018 innleder med to temaer som en prøveordning, jf. kap. 2.1 og kap. 2.2. Tekstene er i sin helhet utarbeidet av KS og det er ikke lagt opp til svarmerknader fra staten.

Ordningen evalueres etter møtet før det tas stilling til om ordningen gjøres permanent. Det tas sikte på å endre innretningen på det andre konsultasjonsmøtet i tråd med KS' forslag, dersom partene er enige om dette etter at årets møte er evaluert.

2.1 Klimatilpasning – sektorgjennomgripende utfordring for Norge

Innspill fra KS

Berørte departementer: FIN, JD, KLD, KMD, OED og SD

Regjeringen varsler i Jeløyaplattoformen at den ønsker å samarbeide med kommunesektoren for å sette den bedre i stand til å håndtere (økende) utfordringer knyttet til klimaendringer. KS setter pris på denne invitasjonen til samarbeid.

Klimaendringene stiller samfunnet og våre styringssystemer overfor store utfordringer fordi virkningene berører de fleste samfunnsområder og problemene er sammensatte og henger sammen, klimatilpassningsarbeidet kan ikke alene løses sektorvis.

Med klimatilpasning legger KS til grunn planlegging og gjennomføring av tiltak for å håndtere både naturfarer (flom, skred, stormflo, havnivåstigning mv.) og andre klimatilpassningsbehov (endringer i biologisk mangfold, redusert drikkevannskvalitet, råteskader mv.) som klimaendringene gir. Klimatilpasning omfatter både kortsiktige tiltak (eks. reparasjoner) og mer langsiktig arbeid (eks. forebygging). Det går også et skille mellom planlegging som ivaretar utvikling av alle nye tiltak og det allerede bygde som ivaretas gjennom ulike sikringstiltak og andre virkemidler.

Virkningene av klimaendringene kan oppleves som akutt når tørre bekkefar blir til ødeleggende elver, men kan også være snikende og nesten umerkelig når økologien og det biologiske mangfoldet sakte endres eller bygninger utsettes for økt forvitring. Hvordan vi klarer å forholde oss til de økte akutte farene, vil sannsynligvis være en pekepinn på hvordan vi klarer å takle de mer langsiktige snikende virkningene av klimaendringene.

Det er den akutte naturskadeproblematikken som i dag tar mest oppmerksomhet og som oppleves som den største utfordringen for de fleste kommunene. I tillegg er overvann i byer og tettsteder blitt et økende problem som medfører store kostnader og ulemper for samfunnet, i tillegg til at det er uklar ansvarsfordeling.

Gjennom god planlegging kan nye tiltak og framtidige utbygginger legges til områder som er sikre eller kan sikres mot naturskader. Dette krever grunnleggende kunnskap om de områdene som skal tas i bruk, f.eks. gjennom faresonekartlegging. Samtidig trengs det nødvendig kompetanse og kapasitet til å utføre planleggingen, eksempelvis er god kunnskap om klimautfordringene i området avgjørende.

De største utfordringene er på kort sikt imidlertid knyttet til allerede utbygde områder som har aktivitet som nå er blitt utsatt for økt naturfare. NVE har kalkulert at minst 160 000 bygninger, også sårbare bygg som skoler, sykehus mv., ligger i utsatte områder. Ut fra beredskapsmessige hensyn, klimatilpassningshensyn og ikke minst økonomisk hensyn, vil det fra en samfunnsmessig helhetsbetraktning være riktig å forebygge mot framtidige naturskader

ved å sikre mange av de utsatte områdene. Jo lenger vi venter med å gjennomføre forebyggende tiltak desto større vil utgiftene kunne bli (NOU 2010:10 tilpassing til eit klima i endring).

I utgangspunktet gjelder prinsippet om at den enkelte har ansvaret for seg og sines sikkerhet. Staten har imidlertid på vegne av det offentlige påtatt seg et ansvar for å sikre sine innbyggere. Når staten fordeler det påtatte ansvaret videre mellom instanser, må det gjøres på en slik måte at de som blir tillagt ansvaret blir gjort i stand til å påta seg det, både når det gjelder økonomi og kompetanse. Ansvaret bør framstå som et helhetlig offentlig nasjonalt ansvar uavhengig av hvordan det organiseres og fordeles. For de som er tildelt delansvar må det samtidig være klart hvem som har det helhetlige ansvaret, herunder ressurstildelingen. Det offentlige (stat og kommunesektor) bruker av de samme økonomiske ressursene.

Når kommunesektoren nå eksempelvis ønsker å få utredet en ny forsikrings- og finansieringsordning for kommunal infrastruktur utsatt for naturskade, vil dette innebære at kommunesektoren må bruke ikke ubetydelige midler som ellers kunne ha gått til andre gode velferdsformål. Imidlertid har kommunesektoren erkjent at man nå må håndtere utfordringene, men kan ikke gjøre dette alene.

Sektoransvar og ansvarsprinsippet som et av beredskapsprinsippene resulterer i en fragmentering der vi blir sittende på hver vår tue i stedet for å være i samme båt, noe vi egentlig er i denne sammenhengen. Ansvar koordineres ikke, det tas, gis eller fås.

Utfordringene knyttet til klimatilpasning kan i liten grad løses gjennom retningslinjer, forskrifter og veiledere fra etater med delansvar alene, men gjennom en mest mulig koordinert og brei innsats der kompetanse, kapasitet og tiltaksrettede økonomiske ressurser tilføres.

KS' FORSLAG TIL LØSNINGER:

- KS landsstyret har invitert staten til et samarbeid om å utrede en ny og framtidsrettet forsikrings- og finansieringsordning som også ivaretar det forebyggende aspektet i møte med klimaendringene.

Samtidig ser KS at sektorprinsippet, der hver sektor er ansvarlig for klimatilpasning innen sitt område, utfordrer helhetsansvaret, samordning og koordinering av klimatilpasning som et hele blir krevende.

Nettopp fordi klimatilpasning er en så sammensatt, tverrfaglig og sektorgjennomgripende utfordring for Norge, fordres det også parallelt et nasjonalt organisatorisk grep for å styre kompleksiteten.

På den bakgrunn har KS stilt konkrete utfordringer til Regjeringen:

- KS etterlyser en bedre samordning av statlig politikk og ber om at det opprettes et nasjonalt organ med mandat til å samordne virkemidler og tiltak til det beste for innbyggerne i områder utsatt for naturfare.
- KS tilrår at det utpekes en nasjonal overvannsmyndighet for samordning og bistand til en helhetlig forvaltning av overvann.

- KS har også tatt til orde for at havnivåstigning og andre naturfareområder som det i dag ikke er gitt et operativt ansvar for eller som er fordelt på ulike direktorater samordnes.

For å sikre en vellykket gjennomføring av regjeringens ønske om å samarbeide med kommunene for bedre å sette dem i stand til å håndtere nye utfordringer som følge av klimaendringene (jf. regjeringsplattformen), mener KS det nå er tid for en opptrappingsplan for klimatilpasning ved å:

- samordne bedre ansvar og myndighet
- styrke kunnskapsgrunnlag herunder kartgrunnlaget
- øke kompetanse og kapasitet i kommunene til å håndtere utfordringene
- finansiere forebyggende tiltak

Innspill fra KS slutt

2.2 Integrering og inkludering

Innspill fra KS

Berørte departementer: ASD, BLD, FIN, HOD, KD og KMD

2.2.1 Løft for inkludering og integrering i arbeidslivet

Regjeringen har i Jeløya-plattformen varslet en inkluderingsdugnad for å få flere inn i arbeidslivet. Det pekes spesielt på grupper som har større vanskeligheter enn andre for å komme seg i arbeid eller holde seg i arbeid over tid: personer med nedsatt funksjonsevne, enkelte innvandrergupper og unge mennesker uten fullført utdanning. I regjeringsplattformen varsles også et integreringsløft gjennom «en helhetlig reform av integreringsfeltet for å få raskere og bedre resultater». Disse to separat varslede løftene er, slik KS ser det, delvis overlappende i karakter og innhold.

Kommunesektoren deler regjeringens ambisjoner om at flere må inkluderes gjennom arbeid. Det er avgjørende for bærekraften i velferdssamfunnet at alle får anledning til å delta i arbeidslivet, og at flere faktisk gjør det. Ungdom, nyankomne innvandrere, personer med ulike helseutfordringer og personer med funksjonsnedsettelse, er grupper som ofte trekkes fram når utenforskap er på dagsorden. Årsakene til at enkeltpersoner ikke er i arbeid er som regel sammensatte, og mennesker med ulikt utgangspunkt har behov for ulike tiltak. Et behov for kompetanse som er etterspurt i arbeidsmarkedet ser imidlertid ut til å være gjennomgående for alle grupper.

Når KS de siste årene har satt utenforskap høyt på dagsorden, handler det om flere samfunnsutfordringer som må løses parallelt. Kommunene har en klar interesse i at flest mulig av innbyggerne er i arbeid. Og for å kunne utføre sitt samfunnsoppdrag er kommunen avhengig av å få dekket et økende behov for kompetent arbeidskraft, særlig i de avgjørende velferdstjenestene.

Det kan være en risiko for at prisverdige ambisjoner fra statlig hold omsettes i praksis til mer detaljert regelverk på ulike områder. KS mener at slik detaljert statlig styring gir få løsninger på komplekse og sammensatte samfunnsutfordringer.

2.2.2 Inkluderende barnehage og skole

Det beste kommuner og fylkeskommuner kan gi sine barn og unge, er en god barnehage og en god grunnopplæring som gir relevant kompetanse for arbeidsliv og videre utdanning. En inkluderingsdugnad og integreringsløft kan ikke ses løsrevet fra oppvekstsektoren og kommunesektorens ansvar for å gi alle barn og unge et slikt grunnlag. En inkluderende barnehage og skole innebærer at alle barn og unge har en opplevelse av å høre til, av å være en betydningsfull person i fellesskapet og har mulighet for påvirkning.

For å få til dette, er det for KS viktig at det er handlingsrom for en kompetent kommunesektor til å utforme en kunnskapsbasert og helhetlig oppvekstpolitikk. Sett fra KS sin side, synes det imidlertid som om staten har en i overkant sterk tro på at det overordnede målet kan fremmes gjennom økt bruk av detaljerte juridiske styringsvirkemidler. En kompetent kommunesektor innebærer for barnehager og skoler, tilgang på i første omgang kompetente lærere og ledere. KS ønsker fokus på lærerutdanningene og gjennomstrømningen der. Det er mye fokus på inntakskrav, veiledning av nyansatte, videreutdanning og etterutdanning, pedagognormer, lærernormer og kompetansekrav, mens lærerutdanningene fremstår som «svarte hull» skjermet av akademisk frihet. KS opplever nok en viss skjevhet i styringsiveren overfor henholdsvis academia og lokaldemokratiet.

Det er nedsatt et opplæringslovutvalg som skal gjennomgå hele opplæringsloven. KS er positiv til at mandatet fremhever at et av målene med arbeidet er å få et regelverk som «sikrer at kommunene og fylkeskommunene som skoleeiere har tilstrekkelig handlingsrom til å fremme kvalitetsutvikling i skolen». Det vises videre til at utvalget skal «ta hensyn til det kommunale selvstyre og prinsippet om rammestyring av kommuner og fylkeskommuner» og at «veilederen for statlig styring skal legges til grunn for utvalgets arbeid». KS mener dette er svært viktige prinsipper.

Oppspill til debatt:

- a) Hva skal til for at vi får en samlet innsats på inkludering og integrering som ikke blir begrenset av sektortilnærming?
- b) Hvordan tilrettelegge for at personer som «står utenfor» kan finne en vei inn i fellesskapet - gjennom arbeid – og møte det store og økende gapet mellom deres kompetanse, og de krav til effektivitet og kompetanse som kommunesektoren og andre arbeidsgivere etterspør?
- c) Hvordan kan statlig virkemiddelbruk endres fra helserelevante tilretteleggingstiltak og ordninger, i retning av kvalifisering og kompetanse?
- d) Hvordan kan vi legge til rette for mer forpliktende samarbeid mellom skoleeier og arbeidsmarkedet regionalt?

- e) Kommunesektoren deler regjeringens ambisjon om en inkluderende barnehage og skole. Hva skal til for at staten vil redusere bruken av detaljerte juridiske styringsvirkemidler (lov og forskrift)?
- f) Hvordan kan vi sikre at konsekvensene for kommunesektoren av enkeltlovforslag blir utredet og at man ikke bare fastslår at konsekvensen av et enkelt forslag ikke får noe særlig betydning? Det vil si: hvem tar ansvar for å se helheten. Dette gjelder også i forhold til opplæringslovutvalget – hva blir konsekvensene for kommunesektoren som helhet?
- g) Hvordan har regjeringen tenkt å kombinere ønsket om å «reducere skolebyråkratiet gjennom å fjerne tidstyver slik at læreren får mer tid til den enkelte elev», med en stadig økning i lovbestemmelser som innebærer behov for at kommuner og fylkeskommuner dokumenterer at de oppfyller sine plikter og at dette dokumentasjonsbehovet til slutt havner hos lærerne?

Innspill fra KS slutt

3 Kommunesektorens oppgaver og tjenester

3.1 Finansdepartementet

Innspill fra KS

MVA-kompensasjon og svømmehaller

KS har den senere tid blitt kontaktet av flere kommuner som opplever utfordringer knyttet til svømmehaller og mva-kompensasjon. Svømmehaller brukes i stor grad til svømmeundervisning i skoler samt til svømmetrening i svømmeklubber mv. I tillegg fremstår flere svømmehaller som folkehelseanlegg ved at de søker å styrke folkehelsen gjennom forebyggende aktivitet og trening.

KS ønsker en avklaring om at disse delene av virksomhetene som utøves i anlegget gir rett til mva-kompensasjon, slik at kommunene ikke får uforutsette utgifter i form av tilbakebetaling av mottatt merverdiavgiftskompensasjon etter at anlegget er bygget.

Innspill fra KS slutt

Svarmerknad fra Finansdepartementet

Kommuner får gjennom merverdiavgiftskompensasjonsordningen for kommunesektoren mv. i utgangspunktet kompensert merverdiavgiften på alle varer og tjenester. Formålet med ordningen er å hindre konkurransevridninger som følge av merverdiavgiftssystemet. Ordningen har vist seg å medføre noen sekundære konkurransevridninger på merverdiavgiftsunntatte områder, der andre aktører verken har rett til fradrag eller kompensasjon. På grunn av statsstøttereglene i EØS-avtalen ble det vedtatt en konkurransebegrensningsregel om at kommuner ikke gis kompensasjon når de driver

økonomisk aktivitet som kan være i konkurranse med andre virksomheter som ikke har rett til kompensasjon.

Kommunale svømme- og badeanlegg kan drive både økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet. Hvorvidt det foreligger økonomisk aktivitet må avgjøres konkret på bakgrunn av blant annet hvordan det enkelte anlegget er finansiert og de reelle kostnadene bak tilbudet. For alminnelige kommunale svømmeanlegg uten et kommersielt preg som tilbyr svømming vederlagsfritt eller kun tar et begrenset vederlag, antas at vilkåret om økonomisk aktivitet ikke er oppfylt. Disse kommunale svømmeanleggene vil derfor etter en konkret vurdering kunne ha rett på kompensasjon. Dersom anlegget benyttes dels til økonomiske aktiviteter og dels til ikke-økonomiske aktiviteter, så gis det kun kompensasjon for den ikke-økonomiske delen.

Svarmerknad Finansdepartementet slutt.

3.2 Helse- og omsorgsdepartementet

Innspill fra KS

Investeringsstilskuddsordningen for sykehjem og omsorgsboliger

Innstramming av investeringsstilskuddsordningen for sykehjem og omsorgsboliger har medført svært negative reaksjoner fra kommunene. I etterkant av Stortingets beslutning om at rehabilitering og kapasitetsøkning skal likebehandles ber KS om at regjeringen snarlig vil endre kravene i ordningen. Rammen for 2018 vil kunne dekke tilskudd til om lag 1 800 heldøgns omsorgsplasser i institusjon og omsorgsbolig, hvorav 40 pst. av rammen forbeholdes søknader om netto tilvekst. Rammen for 2017 ga rom for tilskudd til om lag 3 100 heldøgns omsorgsplasser. KS forventer at rammen økes i revidert nasjonalbudsjett i 2018 dersom søknadsinngangen fra kommunene er stor.

Innspill fra KS slutt

Svarmerknad fra Helse- og omsorgsdepartementet

I årene framover blir det viktig å få flere heldøgns omsorgsplasser for å møte den store økningen i antallet brukere som vil komme fram mot 2030. Av den grunn er deler av investeringsstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser øremerket netto tilvekst siden 2017.

I forbindelse med behandlingen av Dokument 8:7 (2017–2018), Innst. 110 S (2017–2018), vedtak 462, vedtok Stortinget å be regjeringen sørge for at investeringsstilskuddet til sykehjem og heldøgns omsorgsboliger likebehandler nybygg og oppgradering og modernisering av eksisterende bygningsmasse. Regjeringen vil komme tilbake til oppfølgingen av anmodningsvedtaket i budsjettforslaget for 2019.

Per 31. mars 2018 er det kommet inn søknader tilsvarende 378 plasser og gitt tilsagn til 169 plasser.

Svarmerknad Helse- og omsorgsdepartementet slutt.

Innspill fra KS

Reduksjon av sengekapasitet i spesialisthelsetjenesten

KS har over tid mottatt tilbakemeldinger fra kommunene om at kommunene tar imot sykere pasienter med et større behandlingsbehov enn tidligere, noe som skaper press i pleie og omsorgstjenestene. En ytterligere utfordring i senere tid er at kommunene også opplever konvertering fra døgn til dagbehandling/poliklinisk behandling uten varsling, samt en reduksjon i sengekapasitet i forbindelse med ombygginger/nybygging av sykehus. KS ber derfor om at det innskjerpes at endringer som påvirker kommunesektoren i form av økte oppgaver må varsles, og nedbygging av sengekapasitet ikke kan gjøres før kommunene har mulighet til og eventuelt bygge opp kapasitet der hvor dette er nødvendig for å ivareta sørge for ansvaret. KS foreslår en felles kartlegging av situasjonen.

Innspill fra KS slutt

Svarmerknad fra Helse- og omsorgsdepartementet

Antall sykehussenger er redusert i så å si alle land i Europa de siste ti årene. Reduksjonen skyldes delvis endring i medisinsk teknologi og overgang til dagkirurgi. Innen mange fagområder har behovet for senger avtatt selv om mange flere pasienter blir behandlet.

I 2015 var det 3,8 sykehussenger per 1000 innbygger i Norge. Det er færre sykehussenger per innbygger enn snittet for OECD-landene, men høyere enn Danmark og Sverige som har hhv 2,5 og 2,4. (Kilde: OECD)

HOD styrer ikke de regionale helseforetakene på antall senger i spesialisthelsetjenesten. I stedet følger vi opp de regionale helseforetakene gjennom ulike kvalitetsindikatorer.

I oppdragsdokumentet for 2018 til RHFene er det tatt inn følgende formulering: "Omstilling av spesialisthelsetjenester som berører kommunene skal ikke gjennomføres før kommunene er i stand til å håndtere de nye oppgavene. Det er en forutsetning at omstillingen gir brukerne et kontinuerlig og like godt eller bedre tjenestetilbud enn før."

Alle helseforetakene skal utarbeide utviklingsplaner for hvordan de vil utvikle sin virksomhet for å møte framtidig behov for helsetjenester. Planene skal omfatte oppgavedeling og samhandling blant annet med kommunesektoren. I arbeidet med utviklingsplanene skal kommunene involveres. Det er presisert i veilederen at risiko- og mulighetsanalyse skal gjøres sammen med dem som endringene involverer og analysen skal dekke både foretakets og kommunenes perspektiv. Planene er RHFenes viktigste virkemiddel for å oppfylle sørge-for ansvaret for sektoren.

Det finnes allerede tall for senger i spesialisthelsetjenesten. Både SSB og Helsedirektoratet/Samdata publiserer dette (ulike definisjoner). SSB publiserer også tall ned på helseforetaksnivå.

Svarmerknad Helse- og omsorgsdepartementet slutt.

Innspill fra Helse- og omsorgsdepartementet

Betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og TSB

Som varslet i statsbudsjettet for 2018, tar regjeringen sikte på å innføre betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og TSB fra 2019. Det tas sikte på å presentere de økonomiske rammene for overføringen i kommuneproposisjonen, herunder også orientere om betalingsplikten skal gjelde for oppholds- eller folkeregisterkommune.

Innspill fra Helse- og omsorgsdepartementet slutt

Svarmerknad fra KS

Etter KS mening bør kommunal betalingsplikt utsettes til det foreligger en god definisjon og felles kriterier for når en pasient er utskrivningsklar. Det bør også være tilgang på styringsdata på nasjonalt nivå og for den enkelte kommune før det blir aktuelt med kommunal betaling.

Svarmerknad KS slutt.

3.3 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Innspill fra KS

Regionreform

KS støtter i all hovedsak de foreslåtte oppgaveoverføringene, og mener disse vil styrke fylkeskommunens mulighet til å bidra til positiv, regional, samfunnsutvikling. Det forutsettes fullfinansiering av oppgavene som overføres til fylkeskommunene gjennom regionreformen.

Videre vil KS understreke at det bør gjøres en samlet vurdering av ekspertutvalgets forslag i Stortinget.

Innspill fra KS slutt

Svarmerknad fra KMD

Ekspertutvalget som vurderte nye oppgaver til fylkeskommunene la frem sine forslag 1. februar. Rapporten er sendt på tre måneders høring, før regjeringen tar stilling til forslagene.

Overføring av oppgaver skal følges av tilsvarende overføring av ressurser.

Svarmerknad KMD slutt

Innspill fra KS

Bostøtte

I 2017 ble det innarbeidet endringer i regelverket for bostøtte. I stedet for å benytte forrige års ligning som grunnlag for beregning av bostøtten, innhentes nå automatisk månedlig inntekt fra a-ordningen. Flere kommuner melder nå om utfordringer etter endringer av

bostøtteordningen og inntektsgrensen. Utbetalingen av arbeidsavklaringspenger (AAP) samsvarer ikke med bostøtten, slik at AAP-mottakere enkelte måneder har for mye i inntekt for å få bostøtte, og andre måneder har så lav inntekt at de i stedet må få sosialhjelp. Endringen gjør livet veldig uforutsigbart for mange som mottar supplerende sosialhjelp på statlige ytelser eller som har en deltidsstilling som de ikke blir selvhjulpne på. De må søke om å få revurdert sosialhjelpsbehovet sitt svært ofte, og NAV må bruke uforholdsmessig mye ressurser på å omberegne eksisterende vedtak hver gang noen får en endring i bostøtten. I tillegg får kommunen nye brukere som søker om sosialhjelp fordi de ikke klarer seg når bostøtten faller bort.

Overgangen til månedlig beregning av inntekter og bostøtteutbetaling oppfattes som negativt både for kommunal ytelsesforvaltning og for brukerne. Som følge av endringen skapes det økt institusjonalisering og avhengighet til NAV. På bakgrunn av dette bør det gjøres en evaluering av endringen.

Innspill fra KS slutt

Svarmerknad fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Departementet ser at det kan oppstå uheldige situasjoner for bostøttesøkere som har NAV-ytelser som utbetales 14-daglig, først og fremst arbeidsavklaringspenger. Når AAP utbetales regelmessig hver 14. dag vil det én gang hvert halvår inntreffe tre utbetalinger i løpet av samme kalendermåned, hvilket i de aller fleste tilfeller medfører at inntekten den måneden blir for høy til å kvalifisere til bostøtte. Dermed kan bostøtten falle bort hver 6. måned, selv om inntekten fra arbeidsavklaringspengene er den samme hele tiden. Problemstillingen berørte i 2017 om lag 7 400 bostøttmottakere. Så lenge utbetalingene fra NAV kommer regelmessig er effekten forutsigbar, og sterkt synkende klagetall i løpet av året kan tyde på at både mottakere og kommunale saksbehandlere over tid bygger opp en erfaring som gjør det lettere å håndtere disse situasjonene når de oppstår. Beregninger viser at bostøttmottakere som har AAP på minst 180 000 kroner per år, oppnår noe høyere samlet bostøtte gjennom året enn hva de ville fått om inntekten hadde blitt fordelt jevnt på 12 måneder. ASD opplyser at det på kort sikt ikke er aktuelt å gjøre endringer i NAVs utbetalingsmønster.

Etterkontroll av inntektene til husstander som mottok bostøtte i 2016 viste at det kunne bli aktuelt å kreve tilbake til sammen 205 mill. kroner fra 9 100 mottakere. Slike tilbakekrav kan være en betydelig belastning for dem de rammer. Overgangen til beregning ut fra månedlig inntekt har medført en betydelig forbedring i målrettingen av bostøtten, og volumet av tilbakekrav ventes å gå betydelig ned. Departementet er oppmerksom på utfordringene KS påpeker, men vurderer så langt at de ikke overstiger fordelene ved det nye inntektsgrunnlaget.

Svarmerknad Kommunal- og moderniseringsdepartementet slutt

Innspill fra KS

Digitalisering

Regjeringens ambisjoner om en brukerorientert, moderne og effektiv offentlig forvaltning står sentralt i regjeringens politiske plattform (Jeløya, 1 januar 2018) hvor det understrekes at tjenestene må ta utgangspunkt i den enkeltes behov og bli mer samordnet på tvers av nivåer og sektorer. Føringsene i Digital Agenda for Norge ligger fast og det varsles at regjeringen vil forsterke samarbeidet mellom staten og kommunene om digitalisering, klart språk og andre tiltak som fremmer brukerorientering, innovasjon og effektivitet.

Innen et fagdepartement nemlig helse- og omsorg, omtales digitalisering spesielt. Gode helsetjenester til innbyggerne krever samarbeid mellom primær- og spesialisthelsetjenesten. Vårt felles målbilde er «En innbygger – en journal». I dette arbeidet beveger vi oss mot utvikling av felles løsninger for hele kommunesektoren som samhandler med løsninger i spesialisthelsetjenesten, innbyggerne og andre kommunale og statlige tjenester. For Midt Norge utvikles det felles løsninger for kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Dette er et svært omfattende og krevende arbeid som også har bidratt til å tydeliggjøre behovet for overordnede og samlende grep på nasjonalt nivå.

Digitalisering utgjør først og fremst et mulighetsrom til å sikre bærekraftige velferdstjenester i fremtiden. Digitalisering kan bidra til at offentlige tjenester kan leveres effektivt, mer målrettet og med bedre kvalitet, samtidig som unødvendige kostnader grunnet manglende samordning kan unngås.

For næringslivet er det en utfordring at offentlig sektor driver sitt digitaliseringsarbeid svært fragmentert, da det gjør det vanskelig å skalere og få lønnsomhet i nye produkter og tjenester. En mer samordnet offentlig sektor på digitaliseringsområdet vil dermed også kunne ha stor betydning for næringslivets konkurransekraft.

Digitalisering avdekker de utfordringene som oppstår når en sterkt sektorisert statsforvaltning møter kommuner/fylkeskommuner med ansvar for helhetlige innbyggertjenester på tvers av sektorer. Uten en felles strategisk tilnærming vil offentlig sektor vanskelig kunne nå sine mål om effektive digitale tjenester hvor brukerne tilbys tjenester som oppleves helhetlige og sammenhengende.

Samarbeidet mellom kommunesektoren og staten er styrket de siste årene på både strategisk overordnet og på faglig nivå. På vegne av kommunesektoren involveres KS i stadig flere strategiske drøftinger og vi deltar også aktivt sammen med representanter fra kommunene og fylkeskommunene i prosjekter innen de fleste sektorer og departementer. Men samarbeidet er fragmentert og vi mener det nå er tid for en bedre samordning og strategisk forankring av samarbeidet.

- Det er av avgjørende betydning at samarbeidet mellom statlig og kommunal sektor forankres i KMD og KS. HOD er en svært viktig samarbeidspart for KS og kommunesektoren men vi må være trygge på at de ulike departementene opptrer innen samme strategiske ramme.
- Det er nå behov for å utvikle samstyrings- og samhandlingsmodeller som gir reell påvirkning fra kommunesektoren og som sikrer helhet og sammenheng i

digitaliseringsarbeidet i offentlig sektor. Slike modeller blir helt avgjørende om vi sammen skal kunne ta de nødvendige beslutninger innen digitaliseringsområdet, herunder finansieringsmodeller. En aktuell modell å bygge videre på kan være Nasjonalt E-helse styre.

- Digital Agenda for Norge ligger fast og varsler økt innsats innen digitalisering. En god måloppnåelse forutsetter en vesentlig satsing på «grunnmur» for digitalisering: felleskomponenter, felles arkitektur og løsninger som tilrettelegger for samhandling og deling av data på tvers av sektorer og forvaltningsnivå og mellom det offentlige og innbyggerne og næringsliv. Dette er investerings- og utviklingsoppgaver som koster og som utløser behov for finansiering. Det kan også være behov for særlig statlig finansiering av utvikling/anskaffelse av felles løsninger for fagsystemer på noen særlige områder. Statsbudsjettet tar i dag ikke høyde for slik nødvendig finansiering av digitalisering av offentlig sektor og KS ber om at finansiering settes på dagsorden.

KS ber KMD ta initiativ til sammen med KS og representanter for kommunesektoren, å utrede en modell for samstyring. Det anbefales at HOD deltar i arbeidet og at det også vurderes deltakelse fra direktoratet for e-helse og fra Difi.

I denne modellen må kommunesektoren sikres reell innflytelse over finansiering, prioritering og utvikling av fellesløsninger samt i styringen av felles tjenesteleverandør og felles tiltak for offentlig sektor.

Innspill fra KS slutt

Svarmerknad fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

KMD deler KS' erfaring om at samarbeidet mellom kommunesektoren og staten er styrket de siste årene på både strategisk overordnet og på faglig nivå. Regjeringen vil forsterke samarbeidet om digitalisering med kommunesektoren, jf. Jeløya-plattformen.

Samstyring kan være et krevende begrep å avklare innholdsmessig og eventuelt utrede modeller for. Departementet vil invitere KS til et møte for å diskutere ev. videre arbeid knyttet til samstyring innen digitalisering av offentlig sektor.

Svarmerknad Kommunal- og moderniseringsdepartementet slutt

3.4 Kunnskapsdepartementet

Innspill fra KS

Endring i tildeling av tilskudd til voksenopplæring

Det er innført nye kriterier for tildeling av tilskudd til norsk med samfunnskunnskap. Dette påfører kommunene store tap, da mange mister 20-30 pst. av inntektene. KS ber om at reglene for tildeling utløses som tidligere.

Innspill fra KS slutt

Svarmerknad fra Kunnskapsdepartementet

Regelverket for tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere har fra 2018 et krav om at kommunene registrerer vedtak om opplæring eller fremsatt krav/søknad om deltakelse i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) før kommunen mottar tilskudd. Endringen var et tiltak for å imøtekomme utfordringen med en urimelig fordeling av tilskuddet mellom vertskommunen og bosettingskommunen sammenlignet med den opplæringen som ble gitt av de to kommunene. Departementet merker seg KS sitt innspill og anslaget for lavere utbetaling av tilskudd til kommunene. Departementet vil undersøke saken ytterligere og tar med seg innspillet i vurderingen av ev. endringer i regelverket for tilskuddsordningen for 2019.

Svarmerknad Kunnskapsdepartementet slutt.

Innspill fra KS

Flyktninger med behov for særlige ressurskrevende tjenester.

Kommunene har store utgifter til flyktninger med funksjonshemninger eller atferdsproblemer. KS mener at ordningen bør utvides til å gjelde for 10 år, og familiegjennforente må innlemmes slik som tidligere.

Innspill fra KS slutt

Svarmerknad fra Kunnskapsdepartementet

Ved bosetting av flyktninger med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker som krever særskilt oppfølging og tilrettelegging, kan kommunene få utbetalt ekstra tilskudd fra staten. Ekstratilskuddene kommer i tillegg til det ordinære integreringstilskuddet.

Stortinget har i anmodningsvedtak bedt regjeringen vurdere å endre tilskuddsordningen for flyktninger med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker fra å ha en varighet på inntil fem år til å bli en ikke tidsbestemt ordning. Anmodningsvedtaket er til behandling i departementet. Departementet merker seg KS sitt innspill til denne saken og tar dette med i det videre arbeidet.

Svarmerknad Kunnskapsdepartementet slutt.

Innspill fra KS

Norm for lærertetthet

Norm for lærertetthet innføres fra høsten 2018 og forskriftsendringene er sendt på høring med frist 22. mai. Regjeringen har varslet at den vil komme tilbake til finansieringen av norm for lærertetthet i RNB.

I høringsnotatet drøftes behovet for kompensasjon til kommunene blant annet med utgangspunkt i at det er kort tid mellom fastsettelse av forskrift og ikrafttredelsestidspunkt.

«Man må gå ut fra at disponeringen av lærerressurser gjenspeiler kommunenes og skolens satsninger og vurderinger av lokale behov og hvordan forsvarlighetsregelen skal oppfylles. Hensikten med lærertetthetsnormen Stortinget har vedtatt er ikke å overprøve eller sette til side disse lokale vurderingene, men å sikre at innsatsen opprettholdes og om nødvendig styrke lærertettheten slik at det generelt er nok lærere på skolen.» «Over tid vil det være større fleksibilitet til å flytte ressurser mellom skoler og mellom trinn for å oppfylle kravene.»

For kommunene er det viktig at finansieringen dekker behovet for tilsetting av nye lærere på skoler og trinn hvor det i dag er mangel på lærere. Kostnadsberegningene bør derfor ta utgangspunkt i eksisterende prioriteringer fra skoleeier og bidra til et reelt løft der normen ikke oppfylles i dag. Kostnadsberegningene kan derfor ikke forutsette flytting av ressurser mellom skoler i kommunen eller mellom hovedtrinn på skolen da dette kan undergrave eksisterende prioriteringer skoleeier har gjort for å ivareta øvrige kvalitetsbestemmelser og forsvarlighetskrav i opplæringsloven med forskrifter. KS ber om at denne saken blir en kostnadsberegningssak i konsultasjonsordningen, ref. Veileder for konsultasjonsordningen og rutiner for å involvere KS i kostnadsberegninger.

Innspill fra KS slutt

Svarmerknad fra Kunnskapsdepartementet

Departementet merker seg KS innspill. Forskriftsreglene for innføring av lærernormen er nå på høring. Høringsfristen til Utdanningsdirektoratet er 22. mai 2018. Kunnskapsdepartementet vil i tråd med Stortingets vedtak komme tilbake til kompensasjonen for innføringen av lærernorm i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2018.

Svarmerknad Kunnskapsdepartementet slutt.

Innspill fra Kunnskapsdepartementet

Fagfornyelsen

Vi står nå midt i arbeidet med å fornye læreplanverket slik at det blir tydeligere prioriteringer i fagene og mer vekt på dybdelæring. Dette er et svært viktig og omfattende arbeid, hvor vi legger til rette for bred involvering av sektoren. En slik involvering underveis i prosessen er både nyskapende og krevende, men målet er at det bidrar til legitimitet, oppslutning om målsettingene og god informasjon om og forståelse for det nye læreplanverket.

I dette arbeidet er vi svært fornøyd med vårt samarbeid med KS, men vi er samtidig klar over at det fremdeles er store variasjoner i hvordan skoler og kommuner er involvert. Målsettingen er at alle som jobber med og i skolen er godt informert om fagfornyelsen slik at de har mulighet til å bidra til at læreplanene blir gode arbeidsverktøy som legger til rette for bedre læring. Vi ønsker derfor å diskutere med KS om det er behov for at vi gjør noe sammen eller hver for oss for ytterligere å forsterke informasjonsarbeidet om fagfornyelsen.

Innspill fra Kunnskapsdepartementet slutt

Svarmerknad fra KS

KS har lagt vekt på å stimulere til lokalt og regionalt engasjement i arbeidet med fagfornyelsen. Vi er, på samme måte som KD, klar over variasjonene i skolenes og kommunenes involvering. Samtidig registrerer vi en positiv utvikling ved blant annet stort fremmøte og stor interesse for de regionale samlingene vi har vært involvert i, i samarbeid med regionale representanter for Utdanningsforbundet og fylkesmennene. Vi er enig i at vi bør drøfte hvordan vi, både hver for oss og i fellesskap, kan bidra til at flere skoler og kommuner involverer seg. Det er viktig at vi som ulike aktører fronter arbeidet i fellesskap, men også at vi må ta et ansvar for stimulere gjennom våre respektive kanaler. Fagforeningene bør også være en del av denne diskusjonen og forpliktelsen

Svarmerknad KS slutt.

Innspill fra Kunnskapsdepartementet

Videreutdanning av lærere (Kompetanse for kvalitet)

Regjeringen har høye ambisjoner om å styrke elevenes læring, og har lagt ned betydelig med ressurser til videreutdanning av lærere og skoleledere gjennom Kompetanse for kvalitet (KfK). Vi har blant annet utvidet videreutdanningsordningen og økt antall studieplasser. Flere lærer og skoleledere har søkt videreutdanning, og antall godkjente søknader har økt med omtrent 500 fra i fjor.

Partene i Kfk ble enige om at hovedmålet i denne satsingsperioden er å få skoleeiere til å oppnå kompetansekravene til undervisning innen 2025. Vi er på god vei, men for å nå målet må partene fortsette å prioritere satsningen. KS sitt ansvar i Kfk er å bidra til at kommuner og fylkeskommuner benytter seg av videreutdanningsordningen, slik at skolene får riktig og nødvendig kompetanse, i tråd med kompetansekravene for undervisning. Mer enn 10 000 lærere har søkt om videreutdanning skoleåret 2018–19, og dette årets søkertall er blant de høyeste vi har sett til videreutdanning for lærere. Dersom andelen godkjente søknader blir som i fjor, slik det ligger an til, vil omtrent 7 300 lærere få tilbud om videreutdanning fra høsten av. Hvordan vil KS mobilisere kommuner og fylkeskommuner til å få flere lærere og skoleledere til å søke og gjennomføre relevant videreutdanning, og skoleeiere til å følge opp og godkjenne søknader?

Innspill fra Kunnskapsdepartementet slutt

Svarmerknad fra KS

KS var pådriver for at hovedmålet for Kompetanse for kvalitet i denne perioden måtte være videreutdanning knyttet til de nye kompetansekravene for undervisningen. Kommunene benytter seg av den muligheten som strategien gir. Flere lærere søker om videreutdanning. For inneværende år godkjente kommuner og fylkeskommuner 71 pst. av søknadene. For neste år viser foreløpige tall samme godkjenningsprosent. I år som i fjor sendte KS/styreleder og

administrerende direktør brev til samtlige ordførere og rådmenn med oppfordring om å benytte seg av strategien.

For KS er det viktig å understreke at Kompetanse for kvalitet også må ses i sammenheng med andre satsinger innen barnehage og skole, som rektorutdanningen, barnehagestyreverutdanningen, videreutdanning for barnehagelærere, lærerspesialistutdanningen og oppbygningen av en desentralisert ordning for etterutdanning, og med behov for kompetanseheving i andre deler av kommunesektoren.

Svarmerknad KS slutt.

3.5 Nærings- og fiskeridepartementet

Innspill fra KS

Like konkurransevilkår for offentlige og private aktører

Regjeringen har sendt på høring rapport fra arbeidsgruppe som har vurdert like konkurransevilkår for offentlige og private aktører. KS vil understreke at den videre oppfølgingen av rapporten ikke må føre til innskrenkninger i kommunenes organisasjonsfrihet eller være byråkratiserende. Det er også viktig at tiltakene som iverksettes ikke fører til bortfall av viktige tjenestetilbud til befolkningen eller at disse blir dyrere.

Innspill fra KS slutt

Svarmerknad fra Nærings- og fiskeridepartementet

Rapporten er nå på høring, og regjeringen vil ta stilling til eventuelle tiltak etter høringen. Selv om KS deltok i arbeidsgruppen er det viktig at KS også kommer med evt. supplerende synspunkter i høringsrunden på hvordan de foreslåtte tiltakene kan få betydning for kommunene. NFD vil understreke at rapporten dreier seg om de tilfellene der det offentlige driver økonomisk aktivitet. Offentlige velferdstjenester vil i de fleste tilfeller ikke være økonomisk aktivitet og blir derfor ikke berørt av de tiltakene som arbeidsgruppen foreslår.

Svarmerknad Nærings- og fiskeridepartementet slutt.

Innspill fra KS

Innovative anskaffelser i offentlig sektor – Leverandørutviklingsprogrammet

Nasjonalt program for leverandørutvikling er planlagt å vare ut 2019. Eiere og partnerskapet bak programmet er enige om at potensialet for programmets arbeid ikke er nådd og at det er behov for at programmets funksjoner videreføres. Innovative anskaffelser er direkte koblet til behovet for nye løsninger på en rekke samfunnsområder – ikke som den eneste måten å fornye velferdssamfunnet på, men som en av de mest kraftfulle. KS er derfor opptatt av å kunne realisere det fulle potensialet i et program som har dokumentert gode effekter (Menon-rapport 2017), og som har betydning for store deler av offentlig sektor. KS ønsker derfor et

fortsatt samarbeid med regjeringen om innovative anskaffelser i offentlig sektor, med leverandørutviklingsprogrammet som ett (av flere) viktige virkemidler.

Innspill fra KS slutt

Svarmerknad fra Nærings- og fiskeridepartementet

Innovasjon gjennom offentlige anskaffelser har potensial for utvikling av løsninger som både er kostnadseffektive for virksomheten (f.eks. kommunen) og gir bedre tjenester for brukeren. . Offentlig - privat samarbeid bidrar til økt innovasjon i kommunene. KS har sammen med Nasjonalt program for leverandørutvikling (LUP) og de øvrige eierne vært gode bidragsytere i dette arbeidet og vi håper å kunne fortsette den gode dialogen.

I 2018 har bevilgningen til posten innovasjonskontrakter (tidligere FoU-kontrakter) økt. Innovasjonskontrakter har som mål å virke risikoreduserende for de offentlige virksomheter som kan motta tilskudd til anskaffelse av nye løsninger. NFD gir også 10 mill. kroner tilskudd til LUP med føringer om å styrke spredningseffekten av deres arbeid. Det er viktig at også offentlige virksomheter som ikke er i direkte kontakt med programmet får kunnskap om, og inspireres til å gjennomføre innovative anskaffelser. Vi har tro på at LUP vil lykkes med dette arbeidet.

Svarmerknad Nærings- og fiskeridepartementet slutt.

3.6 Samferdselsdepartementet

Innspill fra KS

Finansiering av kollektivtransport

Dersom Stortingets mål om kollektivutvikling i byene skal nås, må fylkeskommunenes inntektsgrunnlag styrkes. Både for fylkeskommuner som i dag omfattes av ordningen med bymiljøavtaler og for dem som ennå ikke omfattes av ordningen, må finansieringen hovedsakelig komme gjennom økt rammefinansiering og fordeles gjennom inntektssystemet som en del av frie inntekter. Det ligger ikke inne i den ordinære inntektsrammen for fylkeskommunene at de har «frie midler» til en økt satsing på kollektiv, verken til økte driftsmidler eller midler som kan benyttes til spleiselag med staten for å investere i fylkeskommunal kollektivinfrastruktur slik staten gjennom bymiljøavtalene legger opp til. Gjeldende prinsipp for kommuneoppleggene er at nye oppgaver skal fullfinansieres.

Det er ulike utfordringer og behov for skinnegående kollektivtransport og nullutslippsløsninger i ulike deler av landet. Kostnader ved de ulike transportmidlene som båt, buss og skinnegående er også svært ulike. For skinnegående transport vil en i tillegg få egne utgifter til infrastruktur. Innen fylkeskommunenes inntektsramme er det lite rom for å få til den forventede veksten i kollektivtrafikken i byområdene innenfor dagens bevilgningsnivå. Det er viktig at den enkelte fylkeskommune ikke tvinges til å ta midler fra øvrige sektorer som for eksempel videregående utdanning for å kunne utløse tilskudd som er rettet mot nullvekstmålet.

KS har ved flere anledninger fremmet forslag om at ordningen med bymiljøavtaler bør utvides til å gjelde de byer som ønsker å inngå slike avtaler, ikke kun de ni som omfattes av ordningen. En økt statlig støtte til drift av kollektivtransport bør inntil en slik ordning omfatter flere byområder fordeles gjennom rammetilskuddet. I byområder som fortsatt ikke inngår i ordningen med bymiljøavtaler, men som vil omfattes av et nullvekstmål i fremtiden, må enten bymiljøavtaler etableres eller dekkes av andre avtalemekanismer. Et slikt finansieringsopplegg vil gi budsjettkontroll for staten samtidig som fylkeskommunene stimuleres til kostnadseffektivitet.

På oppdrag for KS utførte Transportøkonomisk institutt i 2017 rapporten «Kostnadsdrivere i kollektivtransporten» (TØI-rapport 1582a/2017). Rapporten viser bl.a.:

- Nullvekstmålet for biltrafikk og kapasitetsutfordringer knyttet til rushtid er spesielt utfordrende for kostnadene i byområdene.
- Det fremgår tydelig at kostnadsutviklingen i kollektivtransporten (i hvert fall på kort sikt) i hovedsak kan tilskrives forhold som fylkeskommunene har liten eller ingen innflytelse på. Det gjelder alle fylkeskommunene, ikke bare de med store byer.

Også mellomstore byområder som per i dag ikke omfattes av disse ordningene, viser vilje til å satse på kollektivtransport i sin byutvikling. Det pekes på den betydningen kollektivtransporten har for hele landet, ikke minst knyttet til ferjer og hurtigbåter.

Av NTP 2018–2029 framgår det at nye bybusser skal være nullutslippskjøretøy eller bruke biogass i 2025. Der signaliseres det også at regjeringen vil «støtte opp under fylkeskommunenes mulighet til å tilby klimavennlige kollektivtilbud». Samtidig viser regjeringen til i NTP at «vi ikke når ambisiøse utslippsreduksjoner innen veitransporten uten insentiver».

En annen gjennomgang utført av TØI (TØI-rapport 1571/2017) viser at driftskostnadene vil være høyere for el-busser og hybrid-busser enn for dieselbusser fram til 2020. Deretter vil de kunne være konkurransedyktige, ifølge TØI. Ved innføring av el-busser vil det imidlertid komme betydelige investeringer i ladeinfrastruktur og andre tilpasninger i tillegg.

Innspill fra KS slutt

Svarmerknad fra Samferdselsdepartementet

Samferdselsdepartementet vil vise til at det er fylkeskommunene som har ansvaret for den lokale kollektivtransporten, med unntak av jernbanen som staten har ansvaret for. Kollektivtransporten er bl.a. finansiert gjennom rammetilskuddet fra staten, fylkeskommunens egne inntekter og billettinntekter. Bompenger kan også i enkelte tilfeller brukes til finansiering av drift av kollektivtransport. I tillegg finansierer nå staten betydelige midler til kollektivtransport gjennom byvekstavtalene, og prioriteringen i Nasjonal transportplan er på et historisk høyt nivå. På den bakgrunn vil Samferdselsdepartementet understreke følgende:

- I Nasjonal transportplan er det åpnet for at gjennom byvekstavtalene kan belønningsmidlene i sin helhet brukes til drift av kollektivtransport.
- De fire største byene er omfattet av den såkalte 50/50-ordningen, av der staten bidrar med inntil 50 pst. av investeringskostnaden på store kollektivtransportprosjekter. Dette utgjør betydelige beløp og innebærer en sterk prioritering av kollektivtransport over Samferdselsdepartementets budsjett.
- Staten finansierer også kollektivtransporttiltak som holdeplasser og kollektivfelt langs riksveg over statsbudsjettet.

Med andre ord innebærer NTP 2018–2029 en sterk satsing på kollektivtransport fra statens side. Bevilgningen til kollektivtransport har økt betydelig de seneste år. Argumentasjonen fra KS sin side kan oppfattes som noe inkonsistent, da det på den kan lese som at KS oppfatter det som et problem at staten bidrar til investeringer i store kollektivprosjekter som blir dyre å drifte og at det er utfordrende å nå nullvekstmålet – samtidig som KS argumenterer for at flere byer bør omfattes av ordningen med byvekstavtaler og nullvekstmål.

Samferdselsdepartementet forholder seg til at Stortinget har sluttet seg til at ordningen med byvekstavtaler skal gjelde de ni byområdene som er omtalt i Nasjonal transportplan. Det er derfor ikke aktuelt for Samferdselsdepartementet å utvide denne ordningen til å gjelde flere byområder på det nåværende tidspunkt.

Transportetatene la fram første del av byutredningene i desember 2017. Dette bl.a. for å sikre et godt grunnlag for forhandlingene om byvekstavtaler. Det er bestemt at drift av kollektivtransport skal være et viktig tema i byutredningene, og transportetatene vil gjøre en nærmere vurdering knyttet til kostnader til drift av kollektivtransport i løpet av 2018. Finansiering av kollektivtransport vil også omtales i den nye handlingsplanen for kollektivtransport.

Målsettingen i byvekstavtalene er at veksten i persontransport med bil skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange, det såkalte nullvekstmålet. Byvekstavtalene er gjensidig forpliktende avtaler mellom likeverdige parter, som ikke er juridisk bindende. Målet gjelder dermed alle forvaltningsnivåene og skal være omforent mellom partene i en byvekstavnale - med tilhørende ansvar og forpliktelser. Det er frivillig for lokale parter å delta i en byvekstavnale.

Fylkeskommunen/kommunene står dessuten relativt fritt til å vurdere hvordan kollektivtransporten skal finansieres. I tillegg til prioriteringer innenfor eget budsjett, kan bompenger i enkelte tilfeller brukes til kollektivtransport. Andre finansieringskilder, som for eksempel grunneierbidrag kan også vurderes.

Fylkeskommunen/kommunene har videre et betydelig ansvar for å sikre gode rammevilkår for kollektivtransporten gjennom arealpolitikken. Ved en effektiv arealpolitikk kan lokale styresmakter sikre at kollektivtransport kan drives på en mest mulig effektiv måte, og målet i byvekstavtalene nåes med et hensiktsmessig kostnadsnivå.

Samferdselsdepartementet viser til at regjeringen i Jeløya-plattformen har varslet at de vil legge en plan for fossilfri kollektivtrafikk innen 2025. Samferdselsdepartementet avholdt 7.

mars i år et seminar om klimagassutslipp fra fylkeskommunale persontransporttjenester, hvor alle fylkeskommunene og Oslo kommune var invitert til å delta, i tillegg til flere departementer og etater. Flere fylkeskommuner kom med innspill i møtet, og det var også diskusjon og erfaringsutveksling mellom fylkeskommunene. Innspillene fra møtet vil være et viktig grunnlag for det videre arbeidet med planen.

Svarmerknad Samferdselsdepartementet slutt.

4 Kostnadsberegningssaker

Rutiner for involvering av KS i arbeidet med kostnadsberegninger av statlig initierte reformer ble innført i 2007. Involvering av KS i slike beregninger skal bidra til å gjøre regjeringens beslutningsgrunnlag best mulig og tilrettelegge for en best mulig oppslutning om statlig initierte reformer i kommunesektoren. Rutinene er basert på rapporten Om kostnadsberegninger av statlig initierte reformer i kommunesektoren. Rapporten er tilgjengelig på www.regjeringen.no.

Kostnadsberegninger er et fast tema på konsultasjonsmøtene. Ordningen med å involvere KS i kostnadsberegninger har bidratt til større bevissthet omkring økonomiske og administrative konsekvenser av statlige tiltak rettet mot kommunesektoren. Ordningen innebærer å involvere KS ved kostnadsberegninger av oppgaveendringer og endringer i lover og forskrifter som har konsekvenser for kommunesektoren. Det vil alltid være nødvendig å foreta en skjønsmessig vurdering av hvilke saker KS skal involveres i. Sentralt i en slik vurdering er bl.a. om arbeidet med reformen er kjent, reformens omfang og økonomiske størrelse, om det foreligger et godt grunnlag for å beregne økonomiske og administrative kostnader, og om involveringen vil innebære offentliggjøring av regjeringens interne budsjettarbeid eller prioriteringer. Involvering av KS skal ikke redusere regjeringens mulighet til å foreta helhetlige vurderinger og prioriteringer.

Det gis en statusoppdatering av pågående kostnadsberegningssaker i materialet ved behov. En oversikt over pågående arbeid og saker som er ferdigbehandlet i år, er gitt i vedlegg a.

4.1 Nye Kostnadsberegningssaker

Innspill fra Arbeids- og sosialdepartementet

Gjennomgang av kvalifiseringsprogrammet

Det fremgår av Prop. 1 S (2017–2018) at Arbeids- og sosialdepartementet vil gjennomgå regelverket og erfaringer med kvalifiseringsprogrammet for å vurdere om det er behov for endringer for å øke deltakelsen i programmet. Høringsnotatet om forslag til endringer i sosialtjenesteloven om kvalifiseringsprogrammet vil bli sendt på offentlig høring 21. mars. Saken meldes inn som kostnadsberegningssak til konsultasjonsmøtet 20. april.

Innspill fra Arbeids- og sosialdepartementet slutt

4.2 Status for pågående kostnadsberegningssaker

Innspill fra Justis- og beredskapsdepartementet

Nødnett

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) er i prosess med å vurdere brukerbetalingen og abonnementsordningen i Nødnett og vurdere eventuelle endringer i denne. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har nylig avgitt en vurdering til JD i saken. DSB har orientert KS om det pågående arbeidet og signalisert at KS vil bli involvert i det videre arbeidet.

Innspill fra Justis- og beredskapsdepartementet slutt

5 Lovmedvirkningssaker

Rutiner for involvering av kommunesektoren i statlige lovutredninger rettet mot kommunesektoren, ble fastsatt på det første konsultasjonsmøtet 28. februar 2013.

I tråd med Meld. St. 12 (2011–2012) skal avveininger mellom hensyn som tilsier nasjonal styring og hensyn til lokaldemokratiet og kommunal handlefrihet fremgå av departementenes høringsdokumenter og lovproposisjoner til Stortinget. Medvirkningen fra KS kan bidra til å synliggjøre denne avveiningen gjennom å belyse konsekvenser for kommunesektoren ved utredning av nytt eller revidert lov og regelverk.

Formålet med medvirkningen fra KS er at regjeringen og Stortinget får et best mulig beslutningsgrunnlag.

Ordningen omfatter statlig initierte lov- og forskriftsendringer, inkludert rettighetslovgivning, som pålegger kommunesektoren nye eller endrede oppgaver eller plikter. Rutinene for medvirkning fra KS vil også gjelde når arbeidet med nye lover eller forskrifter har sin bakgrunn i EU/EØS-regelverk.

Rutinene vil bygge på de administrative og politiske samarbeidsarenaene som allerede eksisterer gjennom konsultasjonsordningen.

Både KS og departementene kan melde opp saker som er aktuelle for lovmedvirkning. Det gis en statusoppdatering av pågående lovmedvirkningssaker i materialet ved behov.

En oversikt over pågående arbeid, er gitt i vedlegg b.

5.1 Status for pågående lovmedvirkningssaker

Innspill fra KS og Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Ny kommunelov

Lovmedvirkningsordningen har vært tatt i bruk i forbindelse med forslag til ny kommunelov. KMD inviterte KS til et oppstartsmøte i januar 2017. I møtet utvekslet partene forventninger til hverandre og ble enige om rammer og opplegg for det videre arbeidet. Deretter ble det

avholdt tre møter (februar, mars og mai 2017) hvor partene diskuterte de ulike forslagene fra NOU 2016:4, som hadde vært på høring. I november 2017 ble det gjennomført et oppsummeringsmøte som ga status for arbeidet. I mars 2018, noen dager før fremleggelsen av proposisjonen, fikk KS anledning til å lese i proposisjonsutkastet i departementets lokaler.

I tillegg til å drøfte lovforslagene, har partene også kort drøftet foreløpige planer for informasjons- og opplæringsarbeidet samt arbeidet med å revidere kommunelovens forskrifter.

Saken er blitt diskutert i bilaterale konsultasjonsmøter.

Partene er godt fornøyd med lovmedvirkningsprosessen. Gjennom lovmedvirkningen har KMD fått verdifull informasjon, både i form av hva som er kommunal praksis på ulike områder og utdyping av synspunkter som KS er opptatt av.

Konsekvensene av enkelte forslag har i noen grad blitt belyst.

Konsultasjonsprosessen om denne saken anses dermed for avsluttet.

Innspill fra KS og KMD slutt

6 Bilaterale avtaler

Arbeidet med bilaterale avtaler mellom staten og KS innenfor enkeltsektorer er styrket og videreutviklet som en del av en mer forpliktende konsultasjonsordning fra 2007.

Per april 2018 er det fire gjeldende bilaterale avtaler innenfor konsultasjonsordningen. En oversikt over bilaterale samarbeidsavtaler ligger som vedlegg c.

Kjennetegn ved avtalene:

- inngått på politisk nivå
- to parter, staten ved departementene og kommunesektoren ved KS
- begrenset varighet
- de er en del av den nasjonale dialogarenaen med kommunesektoren som konsultasjonsordningen representerer

Det er et mål at avtalene skal brukes på prioriterte kommunale politikkområder og som alternativ til sterkere styringsvirkemiddel som lovfesting og øremerking.

Partene er enige om at avtaler bidrar til en mer systematisk, tettere og omfattende dialog og samarbeid mellom staten og kommunesektoren. KS bidrar til gjennomføringen med nettverk, arenaer, spredning og gjensidig utveksling av informasjon og erfaringer.

6.1 Nye bilaterale avtaler

Innspill fra KS og Arbeids- og sosialdepartementet

Revidert samarbeidsavtale mellom KS og Arbeids- og sosialdepartementet om partnerskapet i NAV-kontorene

I utgangspunktet skal bilaterale samarbeidsavtaler avvikles når de utgår, men kan etter særskilt begrunnelse videreføres, jf. veilederen for konsultasjonsordningen. En samarbeidsavtale gir en god ramme og overbygning for samarbeidet mellom KS og ASD på nasjonalt nivå. En slik avtale fungerer også som en overbygning for avtalene mellom partnerskapet i NAV lokalt og har ved dette en viktig symbolsk betydning. Flere endringsprosesser i årene framover knyttet til regionalisering og kommunesammenslåing, samt oppfølging av Meld. St. 33 (2015–2016) NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet, vil gi nye rammebetingelser for stat og kommune i NAV-kontoret. En ny samarbeidsavtale vil være spesielt nyttig i en slik periode. En samarbeidsavtale mellom KS og ASD kan bidra til å styrke de lokale partnerskapet og det felles eierskapet i NAV-kontoret. Revidert samarbeidsavtale er ytterligere mer overordnet i sin form, men løfter samtidig fram tre konkrete satsingsområder 1) Arena og prosesser for å styrke partnerskapet 2) Kunnskapsgrunnlag for tjenesteutvikling i NAV-kontoret 3) Digitalisering av tjenester. Avtalen signeres 20.april 2018.

Innspill fra KS og Arbeids- og sosialdepartementet slutt

Innspill fra KS og Kunnskapsdepartementet

Ny avtale om kvalitetsutvikling i barnehagen og grunnopplæringen – signering

Samarbeidsavtalen mellom KS og Kunnskapsdepartementet om kvalitetsutvikling i barnehagen og grunnopplæringen utløp formelt ved utgangen av 2017. Partene ser det som ønskelig og viktig å videreføre avtalen om kvalitetsutvikling i barnehagen og grunnopplæringen fordi den gir en god ramme og overbygning for samarbeidet både på nasjonalt og regionalt nivå.

Partene har i samarbeid utarbeidet ny avtale om kvalitetsutvikling i barnehagen og grunnopplæringen. Den nye avtalen skal gjelde fra 20.04.2018 – 31.12.2021.

Særskilte samarbeidsområder er:

- Koordinerte og helhetlige utviklingsinnsatser
- Statlig styring må støtte kommunesektorens ansvars- og myndighetsrolle.
- Lovlighetstilsyn og involvering av KS i arbeidet med tilsyn
- Understøtte kommunesektorens ansvar og handlingsrom og når det gjelder kompetanseheving.
- Styrket samarbeid mellom lærerutdanningen og kommunesektoren.
- Dialog om deltakelse i relevante nasjonale og regionale samarbeidsfora og utvalg.

Innspill fra KS og Kunnskapsdepartementet slutt

Innspill fra KS og Kunnskapsdepartementet

Ny samarbeidsavtale med KS om bosetting og etablering og nedlegging av asylmottak samt omsorgssentre og nytt mandat til Nasjonalt utvalg for bosetting av flyktninger og etablering og nedlegging av mottak samt omsorgssentra.

Det forhandles med KS om en ny samarbeidsavtale og et nytt mandat, og det antas at dette vil være avklart i løpet av april.

Innspill fra KS og Kunnskapsdepartementet slutt

7 Orienteringssaker

7.1 Arbeids- og sosialdepartementet

Innspill fra Arbeids- og sosialdepartementet

Regjeringens inkluderingsdugnad

I Jeløya-plattformen varsler regjeringen en inkluderingsdugnad for å få flere inn i arbeidslivet. En inkluderingsdugnad innebærer at staten, kommunene og private aktører jobber sammen for å få flere inn i arbeidslivet. Frivilligheten og sosiale entreprenører er viktige bidragsyttere. Partene i arbeidslivet spiller en nøkkelrolle når det gjelder å fremme økt sysselsetting, gode arbeidsforhold, og i å åpne dørene inn til det ordinære arbeidslivet. Regjeringsplattformen innebærer et mål om at minst 5 prosent av nyansatte i staten skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller "hull i CVen". Vi ønsker at staten skal gå foran som et godt eksempel.

Departementene jobber nå med å konkretisere innholdet i inkluderingsdugnden.

Innspill fra Arbeids- og sosialdepartementet slutt

7.2 Helse- og omsorgsdepartementet

Innspill fra Helse- og omsorgsdepartementet

Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene

Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene gjennomføres i seks kommuner og løper i utgangspunktet ut april 2019. I regjeringsplattformen har regjeringen varslet utvidelse av prøveordningen med statlig finansiering av omsorgstjenester, både i tid og i antall kommuner.

Det varsles i kommuneproposisjonen for 2019 at det i tråd med Jeløya-plattformen jobbes med videreføring. Det vises til at avklaringer vil komme i 2019 budsjettet.

Innspill fra Helse- og omsorgsdepartementet slutt

Innspill fra Helse- og omsorgsdepartementet

Leve hele livet - en kvalitetsreform for eldre

Regjeringen skal våren 2018 legge fram en stortingsmelding om Leve hele livet - en kvalitetsreform for eldre i for. Reformen skal bidra til at eldre kan mestre livet lenger, ha trygghet for at de får god hjelp når de har behov for det, at pårørende kan bidra uten at de blir utslitt og at ansatte kan bruke sin kompetanse i tjenestene. Reformen skal styrke kvaliteten i det som er grunnleggende: Mat og måltider, aktivitet og fellesskap, helsetjenester og sammenheng i tjenestene

Reformen vil løfte fram forslag til løsninger basert på lokale eksempler, som kommunene og spesialisthelsetjenesten, i samarbeid med frivillig sektor og andre aktører i lokalsamfunnet, kan gjennomføre med lokale tilpasninger. Leve hele livet innebærer ikke at kommunene får nye oppgaver, men handler om å endre praksis og bidra til kvalitetsutvikling av tjenestene til beste for de eldre og deres pårørende.

I gjennomføringen av reformen legges det til grunn et tett samarbeid med kommunesektoren. Det tas sikte på å inngå en avtale mellom KS og regjeringen om samarbeid på nasjonalt og regionalt nivå om gjennomføring av Leve hele livet.

Innspill fra Helse- og omsorgsdepartementet slutt

7.3 Justis- og beredskapsdepartementet

Innspill fra Justis- og beredskapsdepartementet

Organisering av felles forliksråd

Etter domstolsloven skal det etableres forliksråd i hver kommune og namsmannen (lensmannen, politistasjonssjefen eller namsfogden) er sekretariat for forliksrådene i sitt distrikt. Kommunene kan slå seg sammen til et felles forliksråd, men dette gjelder bare når de aktuelle kommunene ligger innenfor samme domssogn og namsmannsdistrikt.

I forbindelse med etablering av ny tjenestestedsstruktur i politiet har det oppstått den situasjon at sekretariatet for noen felles forliksråd har blitt delt mellom flere namsmenn. JD har fått opplyst av politidirektoratet (POD) at dette gjelder for 6 felles forliksråd i politidistriktene Møre- og Romsdal, Vest, Øst og Trøndelag. JD har på denne bakgrunn bedt POD ta initiativ til å innlede dialog med berørte kommuner med sikte på oppløsning av forliksrådene for å bringe de i samsvar med gjeldende lov. Oppløsning av forliksråd må skje ved vedtak i de aktuelle kommunestyrene.

Det er få forliksråd som berøres av endret tjenestestruktur i politiet da hovedregelen er at det skal være forliksråd i hver kommune samtidig som namsmannsdistriktene består av hele kommuner.

Innspill fra Justis- og beredskapsdepartementet slutt

Innspill fra Justis- og beredskapsdepartementet

Nærpolitireform

Et viktig mål med nærpolitireformen er at politiet skal være tilgjengelig og tilstedeværende og ha god lokal forankring og samhandling. Kommunene er viktige samarbeidspartnere for politiet og var derfor også involvert i arbeidet med lokal struktur for politiet.

Tjenestestedsstrukturen ble fastlagt i mai 2017.

Stortingets vedtak om kommunereformen medfører imidlertid at flere av de nye kommunene vil gå på tvers av de lensmanns- og politistasjonsdistriktsgrensene som eksisterer eller er under implementering. Totalt sett synes det som om kommunereformen krever vurdering av 29 lensmanns- og politistasjonsdistrikter. I enkelte tilfeller er også politidistriktsgrenser berørt. Det er derfor behov for å justere grensene for berørte lensmanns- og politistasjonsdistrikt og politidistrikt slik at disse omfatter hele kommuner. JD og POD har sammen med KMD og KS gjennomført møter for å avklare hvordan berørte kommuner bør involveres i saken. Kravet om 225 tjenestesteder ligger fast.

Videre viser Difis evaluering av nærpolitireformen (statusrapport 2017) at reformen i all hovedsak er i rute. Det er blant annet etablert politikontakter i alle landets kommuner. Disse skal fungere som pådrivere for et godt samarbeid med kommunene, og sørge for at planer og tiltak blir fulgt opp i samarbeid med kommunene og politirådene.

Innspill fra Justis- og beredskapsdepartementet slutt

7.4 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Innspill fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Endringer i matrikkellova mm.

Stortinget vedtok 15. mars 2018 endringer i matrikkellova m.m. Vedtaket innebærer at det gjeldende kommunale ansvaret for eiendomsoppmåling og eiendomsregistrering blir videreført, men at det blir innført krav om personlig autorisasjon for eiendomslandmålerne. Utfyllende bestemmelser om autorisasjon og overgangsordninger vil bli gitt i forskrift. Ordningene vil bli utformet i dialog med kommunene og landmålerbransjen.

Innspill fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet slutt

Innspill fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Områdegjennomgang av øremerkede tilskudd til kommunesektoren

Regjeringen har fått gjennomført en områdegjennomgang av øremerkede tilskudd i kommunesektoren. Det ble kartlagt nærmere 250 tilskuddsordninger og ekspertgruppen peker på behov for en kraftig opprydding i dagens uoversiktlige mengde av øremerkede tilskudd.

Det at vi nå har fått en helhetlig oversikt over alle tilskuddsordninger er veldig bra. Dette er et godt grunnlag til å få til forenklinger og forbedringer. Vi vil nå gjennomgå rapporten og følge

den opp i arbeidet med statsbudsjettet. Det tas sikte på å presentere forslag til oppfølging av rapporten i kommuneproposisjonen for 2019.

Innspill fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet slutt

Innspill fra KS

Nasjonalt program for lokal samfunnsutvikling – etablering av programkomite

KS viser til initiativet om nytt nasjonalt program for lokal samfunnsutvikling som ble drøftet med statsråd Sanner på konsultasjonsmøtet med Kommunal- og moderniseringsdepartementet den 3. november. KS har tatt initiativ til nedsetting av en programkomite` med representanter fra KMD, Fylkeskommunene og KS. Komiteen vil starte arbeidet i mai 2018.

Komiteen skal bl.a.:

- Foreslå omfang og faglig innretning
- Foreslå mål og eventuelle indikatorer for måloppnåelse
- Kartlegge hvilke eksisterende virkemidler som kan brukes til gjennomføring av tiltak i programmet
- Foreslå sekretariatet og styringsgruppe for programmet
- Klargjøre fylkeskommunenes rolle (ut fra deres ambisjoner, kapasitet og forventninger)
- Avklare grenseoppgang mot andre pågående nasjonale programmer
- Gjennomføre møter med øvrige departement og direktorat med interesse i programmet
- Utarbeide forslag til budsjett.

Innspill fra KS slutt

7.5 Kunnskapsdepartementet

Innspill fra Kunnskapsdepartementet

Orientering om prosessen for oppfølging av Nordahl – rapporten

Ekspertgruppen som har sett på ordninger for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging, legger frem sin rapport "inkluderende felleskap for barn og unge" den 4. april. Kunnskapsdepartementet foreslår orientering om prosessen for oppfølging av rapporten som orienteringssak på møtet.

Innspill fra Kunnskapsdepartementet slutt

Innspill fra Kunnskapsdepartementet

Integreringsløft– Regjeringens strategi for en helhetlig og samordnet integreringsinnsats

Regjeringen vil gjennomføre et integreringsløft - en helhetlig reform av integreringsfeltet for å få raskere og bedre resultater. Innen utgangen av 2018 vil regjeringen legge frem en strategi for helhetlig og samordnet integreringsinnsats. Strategien skal gi retning for tverrsektoriell og tverrfaglig innsats for raskere og bedre integrering, med mål om økt deltakelse i arbeids- og samfunnsliv.

Eventuelle større endringer for kommunesektoren vil bli drøftet i konsultasjonsordningen mellom staten og KS. For flere av områdene er det behov for ytterligere utredninger før ev. tiltak vurderes. Forslag til tiltak som gjennomføres fra 2019 fremmes i Statsbudsjettet for 2019.

Innspill fra Kunnskapsdepartementet slutt

7.6 Nærings- og fiskeridepartementet

Innspill fra Nærings- og fiskeridepartementet

Havbruksfondet

I forbindelse med at det har blitt etablert et nytt system for kapasitetsjusteringer i norsk lakseoppdrettsnæring, ble det besluttet at 80 pst. av inntektene fra salg av ny produksjonskapasitet skal tilfalle kommunal sektor, gjennom det såkalte «havbruksfondet». Midlene fordeler seg mellom alle kommuner og fylkeskommuner med oppdrettsvirksomhet, og det er trolig ca. 160 kommuner samt 10 fylkeskommuner som vil motta midler i 2018.

Første kapasitetstildeling etter det nye systemet er for tiden under gjennomføring, og det er så langt i 2018 innbetalt i underkant av 1 mrd. kr, hvorav ca. 750 mill. kr tilfaller oppdrettskommuner og –fylkeskommuner. Gjennomsnittskommunen og –fylkeskommunen vil henholdsvis motta ca. 4 mill. kr og 9 mill. kr. med de fordelingsnøkklene som foreligger. Det tas videre sikte på å tildele ytterligere ny kapasitet gjennom auksjon før sommeren 2018, som vil medføre økte inntekter for de angjeldende kommunene og -fylkeskommunene. Overføringer gjennom havbruksfondet anses som frie midler.

Innspill fra Nærings- og fiskeridepartementet slutt

7.7 Samferdselsdepartementet

Innspill fra Samferdselsdepartementet

NOU 2018:4 Sjøveien videre – Forslag til ny havne- og farvannslov

Havne- og farvannslovutvalget overleverte sin utredning til Samferdselsdepartementet 1. mars 2018. I utredningen legger utvalget frem forslag til ny havne- og farvannslov. Formålet med lovforslaget er å fremme sjøtransport som transportform og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig drift av havn og bruk av farvann. Det foreslås blant annet at ansvar og myndighet for sikkerhet og fremkommelighet i farvannet som hovedregel legges til staten,

mens kommunene har myndighet i havneområdet. Som en konsekvens av forslaget er det foreslått å fjerne den kommunale anløpsavgiften. Det foreslås også at kommunen som havneeier på visse vilkår kan ta ut utbytte fra overskudd i havnevirksomheten, uten krav om at utbyttet må benyttes til havnevirksomhet. Reguleringen av losordningen foreslås tatt inn i havne- og farvannsloven, slik at man samler regulering av statens tjenester for å ivareta sikkerhet i farvannet i én lov. Utvalget foreslår også en hjemmel for kommunen til å midlertidig begrense fartøyers opphold i havn for å unngå eller begrense ulovlig akutt lokal luftforurensning.

Innspill fra Samferdselsdepartementet slutt

Vedlegg a Oversikt over kostnadsberegningssaker

Sak	Oppmeldt
Justis- og politidepartementet	
Nødnett	2. møte 2007

Vedlegg b Oversikt over lovmedvirkningssaker

Sak	Oppmeldt
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	
Ny kommunelov	Bilateralt møte 14. november 2016

Vedlegg c Oversikt over bilaterale samarbeidsavtaler i konsultasjonsordningen per mars 2017

Avtaler om velferdstjenester (kvalitet/tjenesteutvikling)		Parter	Inngått	Utløper	Første avtale inngått
1	Avtale om videre utvikling av den kommunal helse- og omsorgstjenesten	HOD og KS	20.01.2016	01.01.2019	2003
2	Avtale mellom Kunnskapsdepartementet og KS om kvalitetsutvikling i barnehagen og grunnsopplæringen.	KD og KS	07.11.2014	31.12.2017	2009
Avtaler om samhandling mellom ulike deler av forvaltningen					
3	Avtale om bosetting av flyktninger i kommunene og om etablering og nedlegging av asylmottak samt omsorgssentre	JD, BLD, KMD og KS	11.05.2016	31.12.2017	2004
4	Utviklingsavtale mellom Arbeids- og sosialdepartementet og KS for partnerskapet stat –kommune om NAV-kontorene	ASD og KS	13.04.2015	31.12.2017	2012
5	Samarbeidsavtale mellom regjeringen og kommunesektoren om styrket kommunal- og regional planlegging	KMD og KS	01.09.2017	31.12.2018	2017